

Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΩΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΡΑΤΕΥΣΗΣ (ΜΕΡΟΣ 3^ο): 2020-2024

Ξεκινάμε με την υπενθύμιση ότι στόχος της ανασκόπησης που κάνουμε δεν είναι να παρουσιάσουμε την πολιτική του ελληνικού κράτους για την μετανάστευση στο σύνολό της, ούτε, από την άλλη, να υποστηρίξουμε ότι αυτή εξαντλείται σε αυστηρά αστυνομικές - στρατιωτικές λειτουργίες. Η αρχική πρόθεση ήταν δείξουμε πως εναρμονίστηκε και αυτή με τις αυξημένες πολεμικές επιδιώξεις του ελληνικού κράτους, αφήνοντας πίσω της μια σειρά από υποδομές και σχέσεις που μπλέκουν τον κρατικό μηχανισμό, την οικονομία και την κοινωνία προς όφελος της οργάνωσης της πολεμικής ετοιμότητας του ελληνικού κράτους.

Στο προηγούμενο τεύχος καταπιαστήκαμε με την περίοδο 2015-2020. Αυτή η περίοδος είχε ξεκινήσει με το ελληνικό κράτος να οργανώνει τη μετακίνηση και την ταλαιπωρία πάνω από 800.000 ανθρώπων στα βόρεια σύνορά του και στο τέλος να κερδίζει το τίτλο του μπάτσου των νοτιοανατολικών συνόρων της ΕΕ, που, μην ξεχνάτε, ταυτίζονται με τα ελληνοτουρκικά σύνορα σε στεριά και θάλασσα, plus τον έλεγχο της κίνησης προς την Μαύρη Θάλασσα, plus την πρόσβαση στην νοτιοανατολική μεσόγειο.

Κατά σύμπτωση ή όχι, η περίοδος που απομένει για να φτάσουμε στο σήμερα, ξεκινάει με παρόμοιο τρόπο. Αυτή τη φορά, βέβαια, ήταν το τουρκικό κράτος που αποφάσισε να ακολουθήσει την κάποτε ελληνική συνταγή, στο συνοριακό σταθμό των Καστανιών στον Έβρο. Όμως, το ελληνικό κράτος ήταν για μια ακόμα φορά πολύ πιο έτοιμο από όσο προσποιούνταν.

Χάρη στα ευρωπαϊκά κονδύλια, τους τοπικούς επιχειρηματίες και τους αποσπασμένους συνοριοφύλακες, η περιοχή είχε πάρει τη μορφή στρατιωτικοποιημένης ζώνης. Πλατιοί δρόμοι είχαν ανοιχτεί, είχαν κατασκευαστεί 10 χλμ. συρμάτινου φράχτη, είχαν μπει κάμερες και την περιοχή περιπολούσαν μέρα-νύχτα στρατιωτικά οχήματα, τζιπάκια και ταχύπλοα.

Ήταν το πρωί της 28ης Φεβρουαρίου του 2020, δύο μέρες μετά την καταγραφή του πρώτου κορωνοϊού στον κόσμο στα μέρη μας, που τα μέσα ανακοίνωσαν στους υπηκόους ότι η χώρα δέχεται επίθεση, ένα είδος λέει «υβριδικού πολέμου».

Στο ελληνικό κράτος δεν έλειπε η μνήμη (της Ειδομένης). Ήξερε καλά ότι ήταν απόφαση του

τουρκικού κράτους να επιτρέψει ή να απαγορεύσει την κίνηση των μεταναστών στο έδαφός του, ως εργατική τάξη που τίθεται προσωρινά υπό την εξουσία του, όπως ακριβώς έκανε και το ίδιο το 2015. Αυτό εννοούσε ο Κούλης όταν λίγες μέρες μετά πήρε σβάρνα τα διεθνή μμε για να «διεθνοποιήσει» το ζήτημα:

«Είναι συνειδητή η απόπειρα της Τουρκίας να χρησιμοποιήσει μετανάστες και πρόσφυγες ως γεωπολιτικά πόνια για την προώθηση των δικών της συμφερόντων»¹.

Για αυτό το λόγο, πιστεύουμε, στο ελληνικό κράτος δεν έλειπε ούτε το σχέδιο. Του πήρε μερικές ώρες να δει την ευκαιρία να βάλει όσα είχε προετοιμάσει την προηγούμενη περίοδο να δουλέψουν σε πραγματικές πολεμικές συνθήκες.

Διαβάζοντας το ρεπορτάζ της Καθημερινής, λίγους μήνες μετά, παίρνει κανείς μια ιδέα για το μέγεθος της επιχείρησης που στήθηκε:

«Οι διμοιρίες έφτασαν τις 32, ενώ στο σημείο πήγαν κλιμάκια της Αντιτρομοκρατικής και της ΕΥΠ. Τις γραμμές τους ενίσχυσε και ο Στρατός. Πάνω από 2.000 άνδρες με χακί μετείχαν στις επιχειρήσεις. Ανάμεσα σε αυτούς και τα μέλη του Λόχου Ψυχολογικών Επιχειρήσεων (ΛΨΕ) που με μηνύματα από megafwona και άλλες τακτικές στόχευαν να κάμψουν το ηθικό των μεταναστών και να τους αναγκάσουν να εγκαταλείψουν την περιοχή. Τις πρώτες ώρες και ημέρες των επεισοδίων πάνω από την περιοχή πετούσαν τουρκικά drones. Η ελληνική πλευρά απάντησε επιστρατεύοντας αντι-drone τεχνολογία. Μετά 2-3 ημέρες η κατάσταση στην περιοχή ομαλοποιήθηκε. Όσοι συνελήφθησαν για παράνομη είσοδο φυλακίστηκαν καταδικασμένοι σε μικρές ποινές δίχως όμως αναστολή, εκτός των οικογενειών που οδηγήθηκαν σε κέντρα κράτησης. Αρκετοί ακόμα επαναπροωθήθηκαν, όπως με αυθορμητισμό και λεπτομέρεια περιγράφουν οι κάτοικοι του κοντινού χωριού Πόρος»².

1. in.gr, Επιχείρηση διεθνοποίησης του προβλήματος του προσφυγικού. Στο CNN ο Μητσστάκης. Διαδικτυακή εφημερίδα, 06/03/2020.

2. Καθημερινή, Έβρος Το στρατηγείο επιτήρησης-Οδοιπορικό στην απαγορευμένη ζώνη των συνόρων. Ηλεκτρονική έκδοση, 11/05/2020.

Μια πολεμική άσκηση πριν από μία πολεμική άσκηση

Στα αριστερά, είναι η αφίσα που σκοπεύαμε να κολλήσουμε για τα γεγονότα του Έβρου. Είχαμε καταλήξει ότι είχε περισσότερο νόημα να αναδείξουμε, όχι το ρατσισμό των κατοίκων (πόσο μάλλον του στρατού και των μπάτσων), αλλά όσα συνέβησαν ως επίδειξη της πολεμικής ετοιμότητας του ελληνικού κράτους (των κατοίκων συμπεριλαμβανομένων).

Τελικά εκδώσαμε την αφίσα στα μέσα του Μαρτίου του 2020, μαζί με μια αφίσα για τα μέτρα στρατιωτικοποίησης που μας είχαν φορεθεί ως μέτρα "προστασίας της δημόσιας υγείας". Εκεί, λέγαμε ότι για λόγους επιβίωσης, έπρεπε να διαγράψουμε από κάθε ερμηνεία για όσα συνέβαιναν λέξεις όπως «ιός», «πανδημία» και «μεταδοτικότητα». Το ελληνικό κράτος φρόντισε, τουλάχιστον, να μας απαλλάξει από τις αμφιβολίες για τις διατυπώσεις μας. Μέσα σε ένα μήνα η εκπαίδευση της ελληνικής κοινωνίας σε συνθήκες περιορισμού, ακραίας επιτήρησης και εθνικής συσπείρωσης έλαβε τις γνωστές διαστάσεις που μας συνόδεψαν για δύο και βάλε χρόνια ως τα μέσα του 2022.

Αυτό που κρατάει ο χειριστής στην οροφή του τεθωρακισμένου οχήματος, στην τελευταία φωτογραφία, είναι ένα κανόνι ήχου. Μαζί με μερικά ακόμα new age όπλα, όπως drone με αναγνώριση προσώπου, ανιχνευτές ψεύδους και παλμικά σκάνερ μπήκαν σε πιλοτική εφαρμογή μετά την «κρίση του Έβρου».

Ψάχνοντας λίγο παραπάνω για αυτά τα οχήματα, οκτώ τον αριθμό, μάθαμε ότι δεν αγοράστηκαν με ευρωπαϊκά λεφτά, αλλά περιήλθαν σε ελληνικά χέρια με ένα πιο πρωτότυπο τρόπο. Τα συγκεκριμένα, μαζί με άλλο «παραστρατιωτικό υλικό», είχαν κατασχεθεί τον Ιούλιο του 2015, μετά από ρεσάλτο του πολεμικού ναυτικού σε φορτηγό πλοίο ανοιχτά της Κρήτης. Το πλοίο, που (κοίτα να δεις) έπεσε σε τυχαίο έλεγχο, είχε ξεκινήσει από την Ιταλία, είχε κάνει μια μικρή στάση σε κάποιο τουρκικό λιμάνι και όδευε προς τη Λιβύη, στην οποία ο ΟΗΕ είχε επιβάλει εμπάργκο όπλων. Φυσικά το ελληνικό κράτος, που είναι μαλωμένο με το λαθρεμπόριο, δεν μπορούσε να μην επέμβει.

Σε άλλο ρεπορτάζ της περιόδου, διαβάζουμε κάτι παραπάνω για τον αυθορμητισμό των κατοίκων.

«Οι αγρότες και οι κτηνοτρόφοι, άριστοι γνώστες της περιοχής, είναι 24 ώρες δίπλα στην αστυνομία και τον στρατό με πολλούς τρόπους. Είτε με περιπολίες δίπλα τους, είτε με τα τρακτέρ τους φωτίζοντας την περιοχή»,

έλεγε στον πρωθυπουργό ο αντιδήμαρχος Φερών, ενώ ο πρόεδρος του συλλόγου ιδιοκτητών παραποτάμιων καλυβών, συμπλήρωνε:

«Διαβεβαιώσαμε τον πρωθυπουργό ότι όλοι είμαστε ενωμένοι σαν μία γροθιά, εμείς οι καλυβιέρηδες στο Δέλτα του Έβρου, σε αγαστή συνεργασία με τον ελληνικό στρατό και την ελληνική αστυνομία, με όλους τους κατοίκους περίξ της περιοχής ...»³

Σύμφωνα με τον πρόεδρο των καλυβιέρηδων:

«ο πρωθυπουργός τους είπε ότι γνωρίζει πολύ καλά τον σύλλογο και την περιοχή και έχει αντιληφθεί εν τοις πράγμασι τον εθνικό ρόλο που επιτελούν μέσα στο Δέλτα του Έβρου.»⁴

η Εθελοντική Ομάδα Νέας Βύσσης οργάνωσε μια ομάδα ανεφοδιασμού που δρούσε στα μετόπισθεν:

«Ανεβάσαμε ανακοίνωση στο facebook και μέσα σε λίγες ώρες συγκεντρώθηκαν ένα σωρό πράγματα, για τους άνδρες του στρατού και της αστυνομίας που έδιναν τον δικό τους αγώνα.»⁵

Αν σκεφτούμε πέρα από τις κυβερνητικές και αντι-κυβερνητικές απόψεις για την «κρίση του Έβρου» θα δούμε ότι το κέρδος για το ελληνικό κράτος δεν ήταν η «απόκρουση της επίθεσης». Δεν ήταν ούτε άλλος, ούτε η πρώτη φορά που το ελληνικό κράτος τα βγάζει πέρα με μερικές εκατοντάδες ή χιλιάδες που πετούν πέτρες. Δυστυχώς, η πιο ουσιώδης επιτυχία για το ελληνικό κράτος, ήταν η επιβεβαίωση της επιχειρησιακής του ετοιμότητας, στρατιωτικής και πολιτικής. Μίντια, караβανάδες, φαντάροι, ειδικές μονάδες του στρατού, αστυνομία, λιμενικό, πολιτοφυλακές, αγρότες και μαγειρίσες πήραν πόστα, μοιράστηκαν εντολές και συνεργάστηκαν σε πραγματικές συνθήκες. Αυτή η ικανότητα συστράτευσης ήταν η πρώτη ύλη πάνω στην οποία χτίστηκε και η επόμενη (μεγαλύτερη από κάθε άλλη) στρατιωτική άσκηση του ελληνικού κράτους, η πανδημία.

Στο τέλος, την περιοχή επισκέφθηκε και η Φονντερ Λάιεν και έταξε άλλα 700 εκατ. € στην Ελλάδα, από τα οποία, «τη μερίδα του λέοντος πήρε κατά πληροφορίες το υπουργείο Εθνικής Άμυνας, ενώ ένα μέρος αυτών αποφασίστηκε να διατεθεί για τον εκσυγχρονισμό της ΥΑΤ και της ΕΚΑΜ, που σήκωσαν μεγάλο βάρος των επιχειρήσεων στα σύνορα»⁶.

Νέοι μπάτσοι, νέοι φράκτες, νέα όπλα

Όπως ήταν λοιπόν αναμενόμενο, το σχέδιο στρατιωτικοποίησης του Έβρου συνεχίστηκε με σημαία την προστασία των ευρωπαϊκών

3. Καθημερινή, Έβρος Αγρότες και οι κτηνοτρόφοι βοηθούν στρατό και αστυνομία στα σύνορα. Ηλεκτρονική έκδοση, 03/03/2020.

4. ό.π.

5. Πρώτο Θέμα, Έβρος Οι φρουροί των συνόρων που κρατούν τη σημαία ψηλά. Ηλεκτρονική έκδοση, 07/03/2020.

6. Καθημερινή, Θωράκιση της ΕΛΑΣ και κατασκευή νέου φράχτη στον Έβρο. Ηλεκτρονική έκδοση, 14/09/2020.

συνόρων από την παράνομη μετανάστευση. Ζωτικής σημασίας για αυτή τη δουλειά ήταν η στελέχωση των αστυνομικών διευθύνσεων της περιοχής, μια δουλειά που είχε βαπτιστεί «επιχείρηση ΑΣΠΙΔΑ» και πλήρωνε με ευρωπαϊκά λεφτά τη μεταφορά μπάτσων από τις μεγάλες πόλεις, στην περιοχή του Έβρου και της Ροδόπης. Τον Οκτώβριο του 2020, η επιχείρηση έλαβε άλλα 7,4 εκατ. € και από ό,τι φαίνεται τα επόμενα χρόνια ξεκίνησε να αντικαθίσταται σταδιακά από προσλήψεις συνοριοφυλάκων ορισμένου χρόνου, δηλαδή νέους μπάτσους, ώστε οι προηγούμενοι να μπορούν να επιστρέψουν στα, καθόλου αμελητέα, καθήκοντά τους στις πόλεις.

Για τους μισθούς, την εκπαίδευση και τον εξοπλισμό των περίπου 400 νέων συνοριοφυλάκων, το ελληνικό κράτος εξασφάλισε άλλα 25 εκατ. € μέχρι το τέλος του 2023. Το αντίστοιχο σχέδιο μπαρσοποίησης των (αποστρατικοποιημένων υποτίθεται) νησιών του Ανατολικού Αιγαίου περιελάμβανε την πρόσληψη 800 νέων συνοριοφυλάκων που μαζί με τις απαραίτητες ανανεώσεις των συμβάσεων, σημαίνει άλλα 110 εκατ. € μέχρι το 2029. Τι καλύτερη λύση δηλαδή για το πρόβλημα της εγκατάλειψης των ακριτικών περιοχών, από την εγκατάσταση μπάτσων. Είναι νέοι, έχουν υψηλό εθνικό φρόνημα και έχουν και (κρατικά) φράγκα να ξοδέψουν.

Από τον Οκτώβριο του 2020, μπήκε μπρος και η επέκταση των έργων οχύρωσης και επιτήρησης της μεθορίου. Μέχρι τον Απρίλιο του 2021, άλλα 26 χλμ. φράχτη κατασκευάστηκαν σε σημεία της περιοχής, όπου τα ελληνικά σύνορα κρινονταν εκτεθειμένα. Το έργο ανέλαβαν συνεργατικά οι γνωστές κατασκευαστικές εταιρείες ΑΒΑΞ, ΙΝΤΡΑΚΑΤ, ΤΕΡΝΑ και Μυτιληναίος, έναντι 50 εκατ. €. Πακέτο ανέλαβαν και την ενίσχυση του παλιού τμήματος του φράχτη, την διάνοιξη νέων οδών επιτήρησης, την κατασκευή τεχνικών εμποδίων και τη συντήρηση στρατιωτικών φυλακίων. Ο νέος φράχτης ήταν από ασάλι, είχε ύψος 5 μ., το πάνω μέρος του ήταν από ανταναρρηχτική λαμαρίνα και στην άκρη είχε αγκαστωτό συρματοπλέγμα. Κατά μήκος του φράχτη και σε βάθος 10-15 μ. κατασκευάστηκαν 8 αντιβαλλιστικά παρατηρητήρια για να τα λειτουργήσει ο στρατός.

Τον Οκτώβριο του 2021, μπήκε σε κανονική λειτουργία το «Αυτοματοποιημένο Σύστημα Επιτήρησης», ένα δίκτυο που καλύπτει περίπου 100 χλμ. συνοριογραμμής, μέσα από την λειτουργία 11 πύργων εξοπλισμένων με κάμερες και ραντάρ εμβέλειας έως και 15 χλμ. εντός του τουρκικού εδάφους. Τα δεδομένα θα στέλνονται live σε δύο περιφερειακά επιχειρησιακά κέντρα, αλλά και στα κεντρικά της ΕΛ.ΑΣ. στην Αθήνα. Το έργο είχαν αναλάβει, από το 2019, οι εταιρείες ΟΤΕ και SpaceHellas έναντι 14 εκατ. €.

Το Μάρτιο του 2023, η «Κοινοπραξία ΙΝΤΡΑΚΑΤ - ΤΕΡΝΑ ΑΕ» ανέλαβε την κατασκευή άλλων 35 χλμ. ασάλινου φράχτη, με κόστος 100 εκατ. €, παρόλο που η χρηματοδότηση του από την ΕΕ παραμένει ακόμα υπό διαπραγμάτευση. Στο έργο περιλαμβάνεται η κατασκευή άλλων επτά αντιβαλλιστικών παρατηρητηρίων με θωρακισμένη καμπίνα, ένα κτίριο για την αποθήκευση εξοπλισμού, ηλιακά drones, ανιχνευτές κίνησης και κάμερες μεγάλης εμβέλειας.

Φυσικά, όλα τα παραπάνω κονδύλια δεν πήγαιναν μονάχα στις τσέπες των «μεγαλοεργολάβων». Όπως μας καθησυχάζει ρεπορτάζ τοπικού site, σχετικά με την τελευταία επέκταση

του φράχτη «σημαντικά κομμάτια του έργου έχουν δοθεί σε τοπικούς υπεργολάβους, δημιουργώντας αρκετές θέσεις εργασίας, σε όσους φυσικά ντόπιους επιλέγουν να εργαστούν σε παρόμοια έργα»⁷.

Πρότυπα επιτήρησης σε καιρούς κρατικού πειραματισμού

Στο προηγούμενο τεύχος όταν μιλούσαμε για τις «ανοιχτές δομές φιλοξενίας», λέγαμε ότι πρόκειται για πειράματα ελεγχόμενης αναπαραγωγής της εργατικής τάξης σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. Στα ψιλά γράμματα του κανονισμού λειτουργίας των «ανοιχτών δομών» αναφερόταν ότι αυτός μπορούσε να αλλάξει ανάλογα με την κρίση του Διευθυντή της Δομής, δηλαδή ανάλογα με την στρατηγική του ελληνικού κράτους για την επιβολή της πειθαρχίας στο εσωτερικό του. Για έναν λόγο παραπάνω το ίδιο ίσχυε και για τα Κέντρα Υποδοχής - Ταυτοποίησης, μιας και εκεί προβλεπόταν ούτως ή άλλως «ο περιορισμός της ελευθερίας» για όλους μέχρι οι υπάλληλοι της Υπηρεσίας να αποφανθούν για το μέλλον τους.

Στις αρχές της άνοιξης του 2020, τα ΚΥΤ και οι «ανοιχτές δομές» ήταν τα πρώτα στα οποία εφαρμόστηκαν τα «μέτρα περιορισμού της διασποράς του ιού», ως μέθοδοι στρατιωτικοποίησης της εργατικής αναπαραγωγής. Τις μέρες που το ελληνικό κράτος ανακοίνωνε την απαγόρευση κυκλοφορίας για το «γενικό πληθυσμό», ο Τσιόδρας, ο Χαρδαλιάς και οι φίλοι τους είχαν ήδη στα χέρια τους το manual για τη μετατροπή των κέντρων ταυτοποίησης και «φιλοξενίας» μεταναστών σε κανονικά στρατόπεδα. Το manual αυτό είχε τον τίτλο «Αγνοδίκη»⁸ και ήταν ένα επιχειρησιακό σχέδιο αντιμετώπισης «κρίσεων εσωτερικής ασφάλειας» στους εν λόγω χώρους.

Εδώ η ιστορία δεν είχε έξοδο με χαρτί και 6 επιλογές. Σύμφωνα με το 2ο σενάριο του Σχεδίου (γιατί το πρώτο το πηδήξαν) η είσοδος και η έξοδος επιτρεπόταν από τις 7 το πρωί ως τις 7 το βράδυ και γινόταν αυστηρά από δύο σημεία της περιμέτρου ελεγχόμενα από μπάτσους. Το δικαίωμα εξόδου δινόταν αποκλειστικά σε ένα άτομο ανά οικογένεια και μόνο για να πάει στο τοπικό σούπερ-μάρκετ. Η μετακίνηση γινόταν με λεωφορεία μόνο για μετανάστες, αν δεν υπήρχαν λεωφορεία η μετακίνηση γινόταν σε ομάδες μικρότερες των 10 ατόμων και έως 100 άτομα την ώρα. Εννοείται, οι επισκέψεις όπως και όλες οι δραστηριότητες που περιλάμβαναν συναθροίσεις απαγορεύτηκαν, ενώ ο έλεγχος στην είσοδο πλέον περιλάμβανε και υποχρεωτική θερμομέτρηση.

Μέχρι το επόμενο φθινόπωρο, τα ΚΥΤ και οι «Ανοιχτές δομές» έμπαιναν κάθε λίγο σε υγειονομικό αποκλεισμό, δηλαδή, όπως το έλεγε και ο Χαρδαλιάς «κανείς δε μπαίνει, κανείς δε βγαίνει»⁹, με χαρτί γιατρού. Μια τέτοια απόφαση της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων και της Υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής, οδήγησε τον Σεπτέμβριο του 2020 και στην εξέγερση στη Μόρια,

7. enros-news.gr, Έβρος Προχωράει πυρετωδώς ο νέος φράχτης 35 χλμ. Ψαθάδες-Κορνοφωλιά. Διαδικτυακή εφημερίδα, 06/01/2024.

8. eody.gov.gr, Ενημέρωση διαπιστευμένων συντακτών υγείας από τον Υφυπουργό Πολιτικής Προστασίας και Διαχείρισης Κρίσεων. 03/04/2020.

9. Athens Voice, Χαρδαλιάς Απαγορεύεται η κυκλοφορία στο Κρανίδι από τις 8 βράδυ. Ηλεκτρονική έκδοση, 21/04/2020.

με αποτέλεσμα να καεί μέχρι και το τελευταίο κοντέινερ της Ύπατης Αρμοστείας. Χρειάστηκε τότε όλη η τέχνη της αριστερής διαμεσολάβησης για να παρουσιαστεί αυτή η εξέγερση ως ανησυχία των μεταναστών για τα ελλιπή μέτρα προστασίας από τον ιό.

Τον Οκτώβριο του 2020 το ελληνικό κράτος αποφάσισε να εφαρμόσει για το «γενικό πληθυσμό» μια χαλαρότερη εκδοχή του έκτακτου κανονισμού λειτουργίας που είχε εφαρμοστεί ήδη στα ΚΥΤ και στις «δομές φιλοξενίας». Πρώτα όμως, ήταν εκεί που είχε δοκιμαστεί η απαγόρευση κυκλοφορίας μετά τις 7 το απόγευμα, εκεί είχε δοκιμαστεί η υποχρεωτική χρήση μάσκας. Εκεί είχε δοκιμαστεί η υποχρεωτική θερμομέτρηση πριν μπει σε ένα χώρο (καλά αυτό είχε δοκιμαστεί και στο φεστιβάλ της ΚΝΕ).

Τα ΚΥΤ και οι «δομές» επιτέλεσαν τότε, όχι μόνο έναν πρακτικό αλλά και ένα πολιτικό ρόλο για τον οποίον είχαν σχεδιαστεί: να λειτουργούν ως πρότυπα δημόσιας τάξης. Βοήθησε βέβαια και η περιρρέουσα ατμόσφαιρα. Ήταν η περίοδος που στα δελτία ειδήσεων όλα τα ρεπορτάζ ξεκινούσαν με το υψηλό ιικό φορτίο και κατέληγαν σε περισσότερη αστυνόμευση, στην ανάγκη να ζούμε τηλέ και στο καλό που μας κάνει ο περιορισμός της κατανάλωσης.

Χτίζοντας πόλεις-φυλακές

Όπως υπαγόρευε η τάση, ως υπόθεση του ιού ξεκίνησε και η κατασκευή των νέων κέντρων διαλογής - ταυτοποίησης, που θα ήταν πλέον κλειστού τύπου. Εντελώς κλειστού, χωρίς εισαγωγικά και με το νόμο. Στις 18 Μαρτίου του 2020, μαζί με τα μέτρα περιορισμού της κυκλοφορίας των μεταναστών γύρω από τα ΚΥΤ, ο υπουργός ανακοίνωσε ότι βρίσκεται σε συζήτηση με τις τοπικές αρχές της Λέρου και της Κω για να βρεθούν τα μέρη που θα φτιαχτούν οι νέες κλειστές δομές, για λόγους δημόσιας υγείας¹⁰.

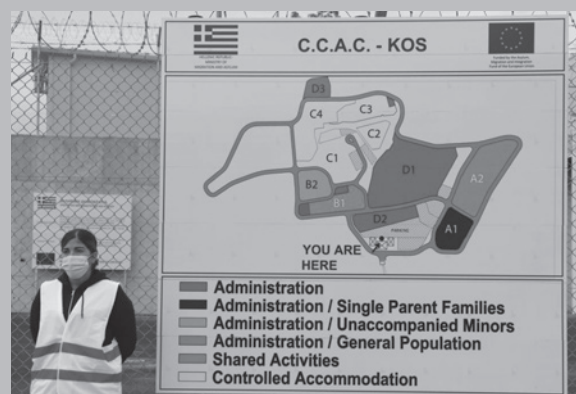
Το σχέδιο ήταν οι ανοιχτές φυλακές τύπου Μόριας να αντικατασταθούν από all inclusive στρατόπεδα που θα έμοιαζαν με μικρές πόλεις. Το κράτος θα επέλεγε μερικές εκατοντάδες στρέμματα γης και μέσα σε αυτά θα στρώνονταν δρόμοι, θα οριοθετούνταν διακριτές ζώνες, θα φτιάχνονταν πτέρυγες διαμονής, κρατητήρια, καταστήματα και χώροι αναψυχής με τις δικές τους υποδομές από την αποχέτευση ως τις τηλεπικοινωνίες.

Εντός των νέων «Κλειστών Ελεγχόμενων Δομών», θα εκτελούνταν, πλέον, όλες οι απαραίτητες λειτουργίες της διαλογής - ταυτοποίησης, κάθε μια στις αντίστοιχες εγκαταστάσεις. Στα Κέντρα Υποδοχής - Ταυτοποίησης (ΚΥΤ), θα γινόταν το ξεσκαρτάρισμα, στις κλειστές Δομές Προσωρινής Υποδοχής θα κρατούνταν όσοι κρίνονταν ύποπτοι ενώ περίμεναν να εξεταστεί η αίτηση ασύλου, στα Προ.Κε.Κα. θα κρατούνταν όσοι προορίζονταν για απέλαση και στις ειδικές πτέρυγες όσοι κατατάσσονταν ως ευάλωτες ομάδες. Η λογική της χωροθέτησης των «κλειστών δομών» ήταν ίδια με των προκατόχων τους, που σημαίνει ότι θα χτίζονταν στα γνωστά πέντε νησιά του Ανατολικού Αιγαίου Λέσβο, Χίο, Σάμο, Λέρο, Κω και στον Έβρο. Στον Έβρο, την Λέσβο και την Χίο, το έργο ανέλαβε να κατασκευάσει η ΤΕΡΝΑ έναντι 140 εκατ. €. Άλλα τόσα, περίπου, πήρε η ΜΕΤΚΑ ΑΤΕ (Μυτιληναίος) για τα κέντρα κράτησης σε Σάμο, Λέρο και Κω.

10. Έθνος, Μεταναστευτικό: Ο κορονοϊός «κλείνει» τα hot spots των νησιών. Ηλεκτρονική έκδοση, 18/03/2020.

Η εξέλιξη των κρατικών δυνατοτήτων «διαχείρισης του μεταναστευτικού» μέσα σε 2 δεκαετίες. Πάνω, οι παλιές φυλακές Λαγκάδας στην Λέσβο. Χρησιμοποιήθηκαν, περιστασιακά, ως κέντρο κράτησης μεταναστών μέσα στη δεκαετία του 2000. Κάτω, η νέα Κλειστή Ελεγχόμενη Δομή της Σάμου. Εγκαινιάστηκε το Σεπτέμβριο του 2021. Η μελετημένη βία, μερικές φορές, μοιάζει με φροντίδα.

Μασκοφορεμένη υπάλληλος στη είσοδο της Κλειστής Ελεγχόμενης Δομής της Κω.

Το Κέντρο Διαχείρισης Συμβάντων στα κεντρικά του Υπουργείου.

Μέσα σε όλα τα άλλα, οι νέες πόλεις - κρατητήρια θα φυλάσσονταν με τα πιο εξελιγμένα και smart συστήματα επιτήρησης. Το «Ολοκληρωμένο ψηφιακό σύστημα διαχείρισης Ηλεκτρονικής και Φυσικής Ασφάλειας», είχε σχεδιαστεί από τον Δεκέμβριο του 2020 με αρχικό προϋπολογισμό περί τα 12 εκατ. €, και είχε ενταχθεί στην λίστα έργων του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας 2014-2020. Όμως τότε, είχαμε lockdown και επίσης είχαμε Ταμείο Ανάκαμψης (από την πανδημία ξέρετε), που σημαίνει ότι ό,τι μαλακία και να έγραφε κανείς βάζοντας από μπροστά την λέξη «ψηφιοποίηση» μπορούσε να βάλει χέρι στα 32 δισ. που είχαν εξασφαλιστεί για την αναδιάρθρωση της ελληνικής οικονομίας.

Έτσι, το «Σύστημα Ηλεκτρονικής και Φυσικής Ασφάλειας» βαφτίστηκε με ονόματα της ελληνικής μυθολογίας και προστέθηκε στις τελευταίες σελίδες της «Βίβλου Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2020-2025», ενός κειμένου 400 σελίδων του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης με αντικείμενο της ελληνική συμμετοχή στην «ψηφιακή επανάσταση». Από τον Δεκέμβριο του 2021, το σχέδιο φρούρησης και φακελώματος των μεταναστών με τα νέα του ονόματα πήγε και στο pay-roll του Ταμείου Ανάκαμψης. Αν αναρωτιέστε, το έργο εντάχθηκε στον άξονα «Αύξηση της πρόσβασης σε αποτελεσματικές και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικές πολιτικές» που ανήκει στον πυλώνα «Απασχόληση, Δεξιότητες, Κοινωνική Συνοχή». Θα μπορούσε να ήταν αστειό, αλλά δεν είναι.

Το «Ολοκληρωμένο Σύστημα» διαιρούταν σε τέσσερα συστήματα που λειτουργούσαν και ελέγχονταν κεντρικά. Το σύστημα «Υπερίων» περιελάμβανε την υποδομή και το λογισμικό ελέγχου της πρόσβασης και της κυκλοφορίας εντός των κέντρων κράτησης, το σύστημα «Κένταυρος» αφορούσε την φύλαξη των εγκαταστάσεων, το σύστημα «Ρέα» την εγκατάσταση των τηλεπικοινωνιακών υποδομών και το σύστημα Αλκυόνη II την ψηφιακή διαχείριση των εγγράφων ανά μετανάστη. Φυσικά, οι πιο πάνω εφαρμογές θα επικοινωνούσαν 24/7 με «συστήματα της Ελληνικής Αστυνομίας - όπως το σύστημα Χαρτογράφησης Κυκλοφορίας Αλλοδαπών»¹¹.

Βέβαια, για να λειτουργήσουν αυτά κάποιος έπρεπε να ψηφιοποιήσει τις περίπου 100.000.000 σελίδες δικαιολογητικών που είχαν συσσωρευτεί στις αρμόδιες υπηρεσίες. Και μετά κάποιος άλλος έπρεπε να υποστηρίξει τα λογισμικά και να εγγυάται την ασφάλεια τους από (κυβερνο)επιθέσεις. Όλα αυτά, κοντά στα 100 εκατ. € ανατέθηκαν σε ελληνικές εταιρείες και κοινοπραξίες και φυσικά πληρώθηκαν μέχρι και το τελευταίο λεπτό από το Ταμείο Ανάκαμψης (από την πανδημία, μην ξεχνιόμαστε). Για παράδειγμα οι εταιρείες Wind και Profile, ανέλαβαν την ψηφιοποίηση των αρχείων έναντι 20 εκατ. €. Οι εταιρείες ADAPTIT και ESA Security τα συστήματα ασφαλείας στα κέντρα κράτησης Σάμου, Λέρου και Κω έναντι 8,5 εκατ. €. Η Vodafone ανέλαβε τα πληροφοριακά συστήματα του Υπουργείου και της υπηρεσίες κυβερνοασφάλειας έναντι 17,7 εκατ. €.

Τι σήμαιναν, όμως, τα συστήματα με τα μυθικά ονόματα στην πράξη; Στην είσοδο των κέντρων κράτησης και των «δομών φιλοξενίας» μπήκαν τουρνικέ που ξεκλειδώνουν με το χτύπημα ατομικής κάρτας και δακτυλικού αποτυπώματος. Την ίδια κάρτα πρέπει να χτυπάει και όποιος μετακινείται από πτέρυγα σε πτέρυγα ή λαμβάνει φαγητό ή λαμβάνει φάρμακα.

Μπαίνοντας, όλοι θα υποβάλλονται σε έλεγχο με «χρήση ακτινοσκοπικών συσκευών, συσκευών ανίχνευσης μεταλλικών αντικειμένων» και θερμογραφικών καμερών για τον έλεγχο της θερμοκρασίας προσώπου. Στην περίμετρο και στους χώρους των κέντρων, μήχανα κάμερες με αλγορίθμους ανάλυσης κίνησης και συμπεριφοράς για να προειδοποιούν σε περίπτωση «έκνομης συμπεριφοράς ατόμων ή ομάδων» και μεγάφωνα για να μεταδίδονται σε όλους οι εντολές της Διοίκησης. Για σιγουριά, drone θα

εκτελούν πτήσεις πάνω από τα στρατόπεδα¹². Σε πραγματικό χρόνο η εικόνες και τα δεδομένα θα καταλήγουν στο Κέντρο Διαχείρισης Συμβάντων του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου στην Αθήνα.

Αν και τυπικά δεν αποτελούν μέρος του «Ολοκληρωμένου Συστήματος Ασφάλειας» άλλα δύο νέα συστήματα φακελώματος παραδόθηκαν, πρόσφατα, στην ΕΛ.ΑΣ. και το Υπουργείο Μετανάστευσης. Τον Σεπτέμβριο του 2021 η Intracom Telecom παρέδωσε στην ΕΛ.ΑΣ. τις πρώτες 1.000 «κινητές συσκευές τύπου smartphone» με φορεμένη μια εφαρμογή που θα τους επιτρέπει να σκανάρουν βιομετρικά χαρακτηριστικά, αριθμούς πινακίδας και στοιχεία εγγράφων και να τα διασταυρώνουν σε ντόπιες και διεθνείς βάσεις δεδομένων που διατηρούν υπουργεία, τράπεζες και αστυνομικοί οργανισμοί σαν την Interpol¹³. Λίγο αργότερα, τον Απρίλιο του 2023 ο ΟΤΕ ανέλαβε έναντι 7,4 εκατ. € την προμήθεια τεσσάρων κέντρων λήψης Βιομετρικών Δεδομένων σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, καθώς σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Μετανάστευσης «εκκρεμούσε η λήψη βιομετρικών στοιχείων για 94.684 πολίτες τρίτων χωρών».

Η επιχείριση περικύκλωσης του Αιγαίου

Κάπου μέσα στο 2019, το ελληνικό κράτος αποφάσισε ότι είναι στρατηγικής σημασίας να αναβαθμίσει το στόλο του Λιμενικού Σώματος και της Ακτοφυλακής, ώστε να αποδεσμεύσει το Πολεμικό Ναυτικό από καθήκοντα που θεωρούνται μικρότερης κλίμακας ή αν το πούμε αλλιώς να του επιτραπεί να ασχοληθεί με θάλασσες πιο μακρινές ή αν το πούμε όπως θέλουμε να κάνει το Λιμενικό να μοιάζει με Πολεμικό Ναυτικό. Έτσι, το αρχηγείο του Λιμενικού Σώματος σχεδίασε ένα νέο εξοπλιστικό πρόγραμμα, που με φιλόδοξες εκτιμήσεις θα απαιτήσει τα επόμενα χρόνια περίπου 800 εκατ. €. Λεφτά που, αν όλα πάνε καλά, θα αντληθούν από το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας της ΕΕ και το γνωστό ΕΣΠΑ.

Η διάθεση αυτή, φάνηκε από την πρώτη φάση διαχείρισης των ευρωπαϊκών κονδυλίων της περιόδου 2021-2027. Μέχρι σήμερα, το ελληνικό κράτος έχει καβατζώσει για το Ελληνικό Λιμενικό και το Πολεμικό Ναυτικό κάτι παραπάνω από 350 εκατ. €, με σκοπό να προκηρύξει διαγωνισμούς για αγορά πολεμικών πλοίων, οχημάτων και στρατιωτικού εξοπλισμού. Η αναβάθμιση του στόλου περιλαμβάνει μικρά ταχύπλοα για την υποστήριξη υποβρύχιων αποστολών, την μεταφορά τραυματιών και περιπολίες, μέχρι «πλοία ανοιχτής θάλασσας» εξοπλισμένα με μη-επανδρωμένα ελικόπτερα, βοηθητικά σκάφη και τηλεχειριζόμενα πυροβόλα¹⁴. Στα υπόλοιπα, περιλαμβάνεται η αγορά οχημάτων, αγορά καταδυτικού εξοπλισμού, αλεξίσφαιρα γιλέκα, θερμικές κάμερες και ραντάρ.

Μαζί με αυτά, το ελληνικό λιμενικό φιλοδοξεί να εγκαταστήσει την δική του υποδομή επιτή-

12. Περισσότερα μπορείτε να βρείτε στην λίστα των ενταγμένων έργων του Ταμείου Ανάκαμψης στο www.greece20.gov.gr.

13. Προμήθεια Συστημάτων για Έξυπνη Αστυνόμευση (Smart Policing) - Τεύχος Τεχνικών Προδιαγραφών. Μάρτιος 2017.

14. limenikanea.gr, ΛΣ-ΕΛΑΚΤ: Το μέλλον του στόλου του 2020-2027. Διαδικτυακή εφημερίδα, 12/03/2023.

Η ασφάλεια μάς ενώνει

Κοινό Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασύλου, Νόμιμη Μετανάστευση, Ένταξη, Επαναπατριsmός

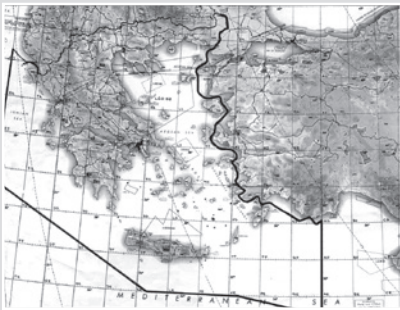

ΤΑΜΕΙΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

Πέρα από τις Κλειστές Ελεγχόμενες Δομές, στην ενδοχώρα υπήρχαν Κέντρα Υποδοχής Ταυτοποίησης σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, Κέντρα Κράτησης, 32 Δομές Φιλοξενίας, πολύ περισσότεροι ξενώνες και Εποπτευόμενα Διαμερίσματα Ημιαυτόνομης Διαβίωσης για «ευάλωτες ομάδες». Αυτό σημαίνει, ότι, ένα σεβαστό μέρος από τα κοντά 2 δισ.€ συγχρηματοδοτούμενων δράσεων των Ταμείων Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων της περιόδου 2021-2027, θα διαχυθεί στην ελληνική οικονομία για την υποστήριξη του παραπάνω δικτύου «δομών».

Από αυτά θα πληρωθούν οι υπάλληλοι της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης (7 εκατ. €), ενώσεις εταιριών που ανέλαβαν τις υπηρεσίες σίτισης και καθαριότητας (400 εκατ. €), ο ΔΟΜ που συνεχίζει να βοηθάει τους μπάτσους στις απελάσεις (52 εκατ.€), και η Μετάδραση που ανέλαβε υπηρεσίες διερμηνείας (8 εκατ. €). Πέρα από τις δουλεις στα κέντρα κράτησης, κονδύλια θα πάνε σε ΜΚΟ που τρέχουν ξενώνες και «εποπτευόμενα διαμερίσματα» (60 εκατ. €), άλλες που μεσολαβούν στην παροχή Χρηματικών Βοηθημάτων (24 εκατ. €), στον ΕΟΔΥ (22 εκατ.€) και στο πρόγραμμα ΕΣΤΙΑ, δηλαδή την χρηματοδότηση δημοτικών αρχών και στη συνέχεια ιδιοκτητών ακινήτων για την ενοικίαση σπιτιών σε οικογένειες μεταναστών (30 εκατ.€). Μήπως τελικά το νέο σλόγκαν των Ταμείων για τη Μετανάστευση, έχει τελικά και αυτό το νόημα;

11. Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2020-2025. Δεκέμβριος 2020.

Όχι δεν είναι χάρτης του Άγγελου Συρίγου για την ελληνική ΑΟΖ. Είναι ο χάρτης εντός του οποίου θα λειτουργεί το ελληνικό Σύστημα Επιτήρησης. Η μαύρη γραμμή είναι τα όρια της ελληνικής θαλάσσιας περιοχής «έρευνας και διάσωσης». Εκεί δηλαδή που το ελληνικό λιμενικό θέλει να «σώσει» μετανάστες· βασικά να μην αφήνει το τουρκικό λιμενικό να τους σώσει.

ρησης σε όλο το εύρος της θαλάσσιας περιοχής που του ανήκει ή που αξιώνει να του ανήκει. Το σχέδιο αυτό έχει τον τίτλο «Εθνικό Σύστημα Ολοκληρωμένης Θαλάσσιας Επιτήρησης», το κόστος κατασκευής του είναι 62 εκατ. € και πρόκειται για ένα δίκτυο από 35 σταθμούς επιτήρησης, εξοπλισμένους με ραντάρ, κάμερες ημέρας και θερμικές κάμερες, που θα είναι διασυνδεδεμένοι με ένα δίκτυο 455 χλμ. οπτικών ινών και το λογισμικό που θα τα λειτουργεί.

Μιλώντας για αυτό σε λοιπούς караβανάδες τον Ιούνιο του 2020, ο υπουργός Ναυτιλίας κ. Πλακωτάκης έλεγε: «Είναι περιττό να τονίσω τη σημασία του έργου, σε επιχειρησιακό επίπεδο. Είναι προφανής και αυτονόητη. Διευκολύνει σημαντικά τη φύλαξη των θαλάσσιων συνόρων μας και είναι άκρως απαραίτητο, ειδικά όταν αντιμετωπίζουμε την τουρκική προκλητικότητα στο Αιγαίο. Η απουσία του κόστους πολύ τα προηγούμενα χρόνια»¹⁵.

Δυόμισι δεκαετίες κρατικής προσήλωσης

Μέσα σε όλη την εξιστόρησή μας υπήρχε ο κίνδυνος να παρεξηγηθούμε, οπότε χρωστάμε μια διευκρίνηση. Πρώτον, δεν περιγράψαμε μια ιστορία κατάχρησης δημοσίου και ευρωπαϊκού χρήματος, που προοριζόταν για την φροντίδα των μεταναστών, από τους μεγαλοεργολάβους - φίλους της κυβέρνησης, δήμους και ΜΚΟ. Οι θεωρίες που παρουσιάζουν τα κράτη ως «έρμαιο συμφερόντων» είναι για εμάς τουλάχιστον ύποπτες. Δεύτερον, δεν περιγράψαμε τη διολίσθηση του ελληνικού κράτους από τον σοσιαλισμό στην βαρβαρότητα, προς τέρψη των ρατσιστικών αισθημάτων των πολιτικών και των ψηφοφόρων τους. Οι κρατικές πολιτι-

κές μπορεί να είναι ρατσιστικές ή συμπεριληπτικές, προνοιακές ή κατασταλτικές ή και όλα αυτά μαζί, αναλόγως των απαιτήσεων και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών που κουβαλάνε η εσωτερική ταξική σύγκρουση και ο διακρατικός ανταγωνισμός. Πολιτικές που μοιάζουν αντιπαραθετικές, στην πραγματικότητα είναι συμπληρωματικές, αρκεί να τις βάλουμε ξανά και ξανά δίπλα - δίπλα, μέχρι να κουμπώσουν μεταξύ τους. Εδώ χρειάζεται η πολιτική εμμονή στην ιδέα ότι η κατάσταση του κόσμου μας δεν είναι τυχαία, ούτε ακατανόητη· οι επιμέρους κρατικές πολιτικές είναι συμβατές ως πλευρές της Πολιτικής του Κράτους, το οποίο δεν πάσχει από διπολική διαταραχή, αλλά αντίθετα έχει πάντα ως αυτοσκοπό τον έλεγχο της εργατικής τάξης, είτε αυτή δουλεύει, είτε κοιμάται, είτε φεύγει από πεδία των μαχών. Ας συνεχίσουμε τώρα στο γενικό μας συμπέρασμα.

Στις αρχές του 2000, το ελληνικό κράτος κουβαλούσε την κληρονομιά της δεκαετίας του '90. Τότε, η διαχείριση της μετανάστευσης αφορούσε σχεδόν αποκλειστικά πρακτικές που στήνονταν «επί του πεδίου» από τους άμεσα ενδιαφερόμενους, δηλαδή κυνηγητά, σφαίρες, ξύλο και απειλές από τους μπάτσους και τα αφεντικά. Δυόμισι δεκαετίες αργότερα, το ελληνικό κράτος έχει στη διάθεση του ένα συνεκτικό σχέδιο καταγραφής και διαχείρισης της νεοφερμένης εργατικής δύναμης που φτάνει στο κατώφλι του. Κουνώντας τότε τη σημαία της αλληλεγγύης και τότε της αδιαλλαξίας, έχτισε βήμα-βήμα μια σειρά υποδομών «στρατιωτικής» και «πολιτικής» χρήσης και βρήκε χιλιάδες πιστούς χειριστές που το υπηρετούν και ζουν από αυτό.

Σήμερα η ελληνοτουρκική παραμεθόριος δεν είναι μια περιοχή σε μαρασμό. Είναι ένα ενιαίο πεδίο, φορτωμένο με οχυρωματικά έργα, συστήματα επιτήρησης και επιχειρησιακά κέντρα, μέσα στο οποίο δοκιμάζονται οι νέες δυνατότητες της αστυνομίας, του στρατού και του λιμενικού. Κολητά στα τουρκικά παράλια, τώρα υπάρχουν πρότυπες περιφραγμένες πόλεις, ικανές να υποστηρίξουν και να περιφρουρήσουν την επιβίωση μερικών χιλιάδων ανθρώπων. Αντίστοιχη δουλειά έχει γίνει και στα μετόπισθεν. Στις «υποτιμημένες γειτονίες», το έργο της «καθημερινής αστυνόμευσης», γίνεται με δίκυκλα, θωρακισμένα τζιπάκια, κινητά με σαρωτές προσώπου και «εφαρμογές χαρτογράφησης της κίνησης». Στην ύπαιθρο, ανάμεσα σε αγρούς και λαγκάδια, έχουν φτιαχτεί «δομές φιλοξενίας» με ολοκαίνουρια, φιλικά προς το περιβάλλον, προκάτ σπιτάκια, κάμερες, τουρνικέ και σιμεντένια περίφραξη. Χάρη στην ανάπτυξη των κατάλληλων λογισμικών, βάσεων δεδομένων και δικτύων, όλα τα παραπάνω μπορούν να επικοινωνούν, να μοιράζονται πληροφορίες και να ελέγχονται κεντρικά. Και ας μην ξεχνάμε· όλα αυτά τα κτίρια, τα οπτικά συστήματα και τα δίκτυα, δεν είναι απλά σημεία, γραμμές και συνδέσεις πάνω στο χάρτη. Είναι σημεία, γραμμές και συνδέσεις που συγκεντρώνουν γύρω τους κρατική εξουσία και γι' αυτό τυχαία το καθόλου τυχαία το ελληνικό κράτος τα τοποθέτησε στα εθνικά πιο ευαίσθητα σημεία της επικράτειάς του.

Οι νέες λειτουργίες και η υποδομή του υπουργείου μετανάστευσης, η οχύρωση των συνόρων και η επιτήρηση των γειτονιών, έκαμψαν με τον καιρό και τα «ήθη» της ελληνικής κοινωνίας. Δεν είναι μόνο οι χιλιάδες νέοι μπάτσοι που πήραν φύλλο πορείας και ένα καλό μισθό για να στρογγυλοκαθίσουν στα σημεία του

χάρτη που το ελληνικό κράτος τους υπέδειξε. Δημοτικές αρχές, ΜΚΟ, μικροί και μεγάλοι εργολάβοι, ελεύθεροι επαγγελματίες, ιδιοκτήτες ακινήτων και άνεργοι πτυχιούχοι εκπαιδευτηκαν να κάνουν δουλειές χρήσιμες για στρατιωτικούς, κατασταλτικούς και σωφρονιστικούς σκοπούς. Οι εργολάβοι έμαθαν να χτίζουν σύγχρονες φυλακές, φράχτες και στρατιωτικά φυλάκια. Οι γλωσσομαθείς υπάλληλοι της Υπηρεσίας Ασύλου έμαθαν να αξιολογούν ποιος αξίζει να πάρει άσυλο, ποιος να φυλακιστεί και ποιος να απελαθεί. Οι εταιρείες πληροφορικής έμαθαν να φτιάχνουν αλγορίθμους κατανόησης συμπεριφοράς και να αναλύουν δεδομένα κοινωνικού προφίλ. Οι εταιρείες διανομής γευμάτων έμαθαν να μετράνε τις θερμίδες που χρειάζεται κανείς για να επιβιώσει και να κάνουν logistics μαζικού ταΐσματος πληθυσμών. Οι ψυχολόγοι έμαθαν να εξηγούν στους μετανάστες ότι δεν πρέπει να διαμαρτύρονται αλλά να συνεργάζονται με τις αρχές. Και τελικά, όλοι αυτοί αποδέχτηκαν, με χαρά ή πικρία, ότι η συνεργασία με το στρατό και την αστυνομία είναι η πιο σίγουρη λύση για να επιβιώσουν στην κρίση.

Βάζοντάς τα όλα αυτά μαζί, λέμε ότι στο σύνολό τους αποτελούν πολεμική υποδομή του ελληνικού κράτους. Υποδομή, με την πιο αφηρημένη έννοια της δυνατότητάς του να ανταποκριθεί σε συνθήκες που είναι κατεξοχήν πολεμικές. Σε τέτοιες συνθήκες, όχι μόνο τα όπλα, αλλά κρατικές αρετές όπως η εσωτερική πειθαρχία, η εμπιστοσύνη στο στρατό και η ικανότητα καταγραφής του «ανθρώπινου δυναμικού» αποδεικνύονται πολύ χρήσιμες, έως και κρίσιμες. Από αυτή την άποψη, δε μας φαίνεται καθόλου περίεργο που όλα τα παραπάνω φέρουν την γενική ταμπέλα «διαχείριση της μετανάστευσης». Γιατί, αν προσπαθήσουμε (με λίγη βοήθεια από την πολιτική μας μέθοδο) να αποκωδικοποιήσουμε τι σημαίνει «διαχείριση της μετανάστευσης» για το κράτος, θα το καταλάβουμε. Διαχείριση· δηλαδή έλεγχος της μετακίνησης, οργάνωση της στοιχειώδους διαβίωσης, αποτίμηση της αξίας, ξεσκαρτάρισμα όσων περισεύουν και καταμερισμός των υπολοίπων. Μετανάστευση· δηλαδή άμαχος πληθυσμός εξαναγκασμένος να κινηθεί χωρίς δικά του μέσα διαβίωσης. Δηλαδή η εργατική τάξη σε καιρό πολέμου.

Τελικά, η μεταναστευτική πολιτική του ελληνικού κράτους (και κάθε άλλου) ήταν πάντα και προετοιμασία για την στιγμή που η εργατική τάξη θα ξαναβρεθεί σε κατάσταση ακραίας φτώχειας και αναγκαστικής μετακίνησης. Μπορεί παλιότερα να μην ήταν εύκολο να το διακρίνουμε, αλλά τώρα είναι. Γιατί, όπως και όλες οι επιμέρους πολιτικές, έτσι και αυτή, καθώς μετασχηματιζόταν έπαιρνε τα χαρακτηριστικά του περιβάλλοντος για το οποίο ήταν προορισμένη να ανταποκριθεί. Και αυτό το περιβάλλον μετά από μια δεκαπενταετία οικονομικής κρίσης, μια τριακονταετία περιφερειακών συγκρούσεων, διάλυσης των Βαλκανίων, της Ανατολικής Ευρώπης και της Μέσης Ανατολής, στα πρόθυρα της κατάρρευσης επτά αιώνων δυτικής κυριαρχίας, μυρίζει μαρούτι.

15. Ναυτεμπορική, Γ Πλακωτάκης: Ξεκινά η υλοποίηση του Εθνικού Συστήματος Ολοκληρωμένης Θαλάσσιας Επιτήρησης. Ηλεκτρονική έκδοση, 23/06/2020.